Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2025/11

14.1.2025

UREDBA (EU) 2025/11 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 19. decembra 2024

o spremembi Uredbe (EU) 2018/1806 glede Vanuatuja

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 77(2), točka (a), Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ([1]),

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Uredba (EU) 2018/1806 Evropskega parlamenta in Sveta ([2]) vsebuje seznama tretjih držav, katerih državljani morajo pri prehodu zunanjih meja držav članic imeti vizum (v nadaljnjem besedilu: vizumska obveznost), in držav, katerih državljani so izvzeti iz vizumske obveznosti za bivanja, ki ne presegajo 90 dni v katerem koli 180-dnevnem obdobju (v nadaljnjem besedilu: izvzetje iz vizumske obveznosti).

(2) Republika Vanuatu je v delu 1 Priloge II k Uredbi (EU) 2018/1806 navedena kot tretja država, katere državljani so izvzeti iz vizumske obveznosti. Izvzetje iz vizumske obveznosti se za državljane Vanuatuja uporablja od 28. maja 2015, ko je bil podpisan Sporazum med Evropsko unijo in Republiko Vanuatu o odpravi vizumske obveznosti za kratkoročno bivanje ([3]) (v nadaljnjem besedilu: Sporazum), ki se je začel začasno uporabljati v skladu s členom 8(1) Sporazuma. Sporazum je začel veljati 1. aprila 2017.

(3) Vanuatu od 25. maja 2015 izvaja sheme državljanstva za vlagatelje, prek katerih lahko državljani tretjih držav, za katere bi sicer veljala vizumska obveznost, v zameno za naložbo pridobijo državljanstvo Vanuatuja in s tem brezvizumski vstop v Unijo.

(4) Ker se je za podeljevanje državljanstva s strani Vanuatuja v okviru njegovih shem državljanstva za vlagatelje štelo, da pomeni izogibanje postopku Unije za izdajo vizuma za kratkoročno bivanje, ter glede na oceno s tem povezanih varnostnih in migracijskih tveganj, obenem pa tudi povečano tveganje za notranjo varnost in javni red držav članic, je Svet 3. marca 2022 sprejel Sklep (EU) 2022/366 ([4]), s katerim se je Sporazum delno prenehal uporabljati na podlagi člena 8(4) Sporazuma. Začasno prenehanje uporabe Sporazuma je bilo omejeno na navadne potne liste, ki jih je Vanuatu izdal po 25. maju 2015, ko se je začelo število uspešnih prosilcev v okviru Vanuatujevih shem državljanstva za vlagatelje znatno povečevati.

([1]) Stališče Evropskega parlamenta z dne 27. novembra 2024 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 12. decembra 2024.

([2]) Uredba (EU) 2018/1806 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o seznamu tretjih držav, katerih državljani morajo pri prehodu zunanjih meja imeti vizume, in držav, katerih državljani so izvzeti iz te obveznosti (UL L 303, 28.11.2018, str. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1806/oj).

([3]) UL L 173, 3.7.2015, str. 48, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2015/1035/oj.

([4]) Sklep Sveta (EU) 2022/366 z dne 3. marca 2022 o delnem prenehanju uporabe Sporazuma med Evropsko unijo in Republiko Vanuatu o odpravi vizumske obveznosti za kratkoročno bivanje (UL L 69, 4.3.2022, str. 105, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/366/oj).

(5) Komisija je 27. aprila 2022 na podlagi člena 8(6), prvi pododstavek, točka (a), Uredbe (EU) 2018/1806 sprejela Izvedbeno uredbo (EU) 2022/693 ([5]), s katero je bilo izvzetje iz vizumske obveznosti za državljane Vanuatuja začasno zadržano od 4. maja 2022 do 3. februarja 2023.

(6) V obdobju po 4. maju 2022, to je datumu, na katerega se je začelo uporabljati začasno zadržanje izvzetja iz vizumske obveznosti, je Komisija na podlagi člena 8(6), prvi pododstavek, točka (a), tretji pododstavek, Uredbe (EU) 2018/1806 vzpostavila okrepljen dialog z Vanuatujem, da bi odpravila okoliščine, ki so privedle do začasnega zadržanja izvzetja iz vizumske obveznosti. Vendar Vanuatu v tem dialogu ni konstruktivno sodeloval.

(7) Zaradi nadaljnjega obstoja okoliščin, ki so vodile do začasnega zadržanja izvzetja iz vizumske obveznosti, in nepripravljenosti Vanuatuja, da jih odpravi, je Svet s Sklepom Sveta (EU) 2022/2198 ([6]) 4. februarja 2023 razveljavil Sklep (EU) 2022/366 in začasno prenehal uporabljati celoten Sporazum.

(8) Komisija je 1. decembra 2022 na podlagi člena 8(6), prvi pododstavek, točka (b), Uredbe (EU) 2018/1806 sprejela Delegirano uredbo (EU) 2023/222 ([7]), s katero je bilo izvzetje iz vizumske obveznosti za vse državljane Vanuatuja začasno zadržano od 4. februarja 2023 do 3. avgusta 2024.

(9) V obdobju po 4. februarju 2023, to je datumu, na katerega se je začela uporabljati Delegirana uredba (EU) 2023/222, je Komisija nadaljevala okrepljeni dialog z Vanuatujem. Štiri srečanja so potekala med februarjem 2023 in aprilom 2024 ter prišlo je do več pisnih izmenjav informacij.

(10) Večina pomislekov v zvezi s shemami državljanstva za vlagatelje, ki jih izvaja Vanuatu in jih je Komisija izpostavila v Izvedbeni uredbi (EU) 2022/693, še vedno ostaja. Vanuatu je sicer leta 2023 sprejel več zakonodajnih sprememb, da bi odpravil te pomisleke, vendar ni predložil zadovoljivih dokazov, da se te spremembe izvajajo in da zadostujejo za zmanjšanje varnostnih tveganj, ki jih predstavljajo njegove sheme državljanstva za vlagatelje.

(11) Sheme državljanstva za vlagatelje, ki jih izvaja Vanuatu, še vedno ne vsebujejo nobene zahteve po dejanskem prebivališču prosilcev ali njihovi fizični prisotnosti v Vanuatuju. Postopek oddaje vloge še naprej vodijo specializirane agencije zunaj Vanuatuja, kar pomeni, da prosilcem ni treba imeti neposrednega stika z organi Vanuatuja. Med postopkom oddaje in obravnave vloge se ne izvedejo razgovori s prosilci. Odsotnost zahteve po razgovoru v živo zmanjšuje možnosti organov Vanuatuja, da ustrezno ocenijo prosilce in preverijo informacije iz njihove vloge, vključno z njihovo točnostjo in verodostojnostjo.

(12) Vloge se še naprej obravnavajo v zelo kratkih rokih. Postopek preverjanja in skrbnega pregleda za vloge na primer traja največ 14 dni, pri čemer se rok lahko podaljša na 30 dni. Delež zavrnjenih vlog je še naprej izjemno nizek, kar potrjuje oceno Komisije, da je postopek preverjanja nezanesljiv. Glede na informacije, ki jih je predložil Vanuatu, je Vanuatu v letih 2022 in 2023 prejel 1 988 prošenj za državljanstvo v zameno za naložbo, od katerih jih je bilo zavrnjenih le 27.

(13) Vanuatu je marca 2023 spremenil zakon o državljanstvu, s čimer je zamenjal institucije, odgovorne za preverjanje in izvajanje skrbnega pregleda vlog in spremenil postopke s tem v zvezi. Zlasti so prejšnji odbor za notranji pregled, ki ga je imenoval predsednik vlade, nadomestile tri institucije: policija Vanuatuja, finančnoobveščevalna enota in služba Vanuatuja za priseljevanje. Te institucije opravljajo preverjanja in izvajajo skrbne preglede vlog, tudi z iskanjem v Interpolovih podatkovnih zbirkah, in poročajo generalnemu sekretarju komisije za državljanstvo. Čeprav se na eni strani zdi, da se s tem novim postopkom zmanjšuje tveganje podeljevanja državljanstva osebam, ki so navedene v Interpolovih podatkovnih zbirkah, pa po drugi strani ne vključuje drugih elementov, potrebnih za ustrezno oceno, ali prosilci predstavljajo varnostno tveganje. Organi Vanuatuja zlasti nimajo ustreznih sredstev za preverjanje verodostojnosti dokumentov, ki jih je izdala država izvora ali prebivališča prosilcev, kot so osebni dokumenti in kazenske evidence, saj si ti organi ne izmenjujejo informacij z državami izvora ali prebivališča prosilcev.

([5]) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2022/693 z dne 27. aprila 2022 o začasnem zadržanju izvzetja iz vizumske obveznosti za državljane Vanuatuja (UL L 129, 3.5.2022, str. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2022/693/oj).

([6]) Sklep Sveta (EU) 2022/2198 z dne 8. novembra 2022 o začasnem prenehanju uporabe celotnega Sporazuma med Evropsko unijo in Republiko Vanuatu o odpravi vizumske obveznosti za kratkoročno bivanje (UL L 292, 11.11.2022, str. 47, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2198/oj).

([7]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/222 z dne 1. decembra 2022 o začasnem zadržanju izvzetja iz vizumske obveznosti za vse državljane Vanuatuja (UL L 32, 3.2.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/222/oj).

(14) Države izvora uspešnih prosilcev v letih 2022 in 2023 vključujejo predvsem države, za državljane katerih velja vizumska obveznost. Leta 2023 so večino vlog podali državljani Kitajske (519) in Rusije (237). Za razliko od ostalih tretjih držav, ki izvajajo sheme državljanstva za vlagatelje, Vanuatu tudi od začetka vojne agresije Rusije proti Ukrajini še naprej sprejema in obravnava vloge ruskih državljanov.

(15) Do leta 2021 so lahko osebe, ki so pridobile državljanstvo Vanuatuja prek sheme državljanstva za vlagatelje, nato v Vanuatuju tudi zaprosile za spremembo imena. V okviru okrepljenega dialoga je Vanuatu Komisijo obvestil, da je bila leta 2021 zadevna zakonodaja spremenjena, tako da osebe z dvojnim državljanstvom v Vanuatuju ne morejo registrirati spremembe imena. Vendar je Vanuatu Komisijo tudi obvestil, da nima evidenc o spremembah imena, registriranih pred letom 2019. Zato ne more zagotoviti nobenih informacij o številu oseb, ki so pridobile državljanstvo v zameno za naložbo in naknadno spremenile svoje ime, niti o morebitnih nadaljnjih pregledih teh oseb.

(16) Vanuatu je Komisijo obvestil, da je na podlagi njegove sodne prakse državljanstvo mogoče odvzeti, kadar je bilo pridobljeno z goljufijo ali nezakonito, vendar ni predložil informacij o dejanskih primerih odvzema državljanstva, pridobljenega prek shem državljanstva za vlagatelje. Poleg tega Vanuatu ni uvedel nobenega strukturnega mehanizma za naknadno spremljanje, s katerim bi se odpravile morebitne varnostne vrzeli v zvezi z več kot 10 000 potnimi listi, izdanimi pred spremembo njegovega zakona o državljanstvu in uvedbo domnevno zanesljivejšega postopka preverjanja. Vanuatu je februarja 2023 ustanovil preiskovalno komisijo, katere naloga je preiskovanje vseh domnevnih nepravilnosti v izvajanju shem državljanstva za vlagatelje od njihove vzpostavitve. Aprila 2024 je Vanuatu Komisiji sporočil, da ta preiskava še vedno poteka in da ne more določiti točnega datuma, do katerega bo preiskovalna komisija predložila svoje ugotovitve.

(17) Komisija je na podlagi člena 8(7) Uredbe (EU) 2018/1806 pred prenehanjem uporabe Delegirane uredbe (EU) 2023/222 Evropskemu parlamentu in Svetu predložila poročilo o zadržanju izvzetja iz vizumske obveznosti za državljane Vanuatuja, v katerem je podrobno opisala okrepljeni dialog z Vanuatujem in ugotovila, da Vanuatu ni odpravil okoliščin, ki so privedle do začasnega zadržanja izvzetja iz vizumske obveznosti.

(18) Uredbo (EU) 2018/1806 bi bilo zato treba spremeniti tako, da se navedba Vanuatuja prenese iz dela 1 Priloge II v del 1 Priloge I, da se ponovno uvede vizumska obveznost za državljane Vanuatuja.

(19) Ta uredba za Islandijo in Norveško predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Sporazuma med Svetom Evropske unije in Republiko Islandijo ter Kraljevino Norveško o pridružitvi obeh k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda ([8]), ki spadajo na področje iz člena 1, točka B, Sklepa Sveta 1999/437/ES ([9]).

(20) Ta uredba za Švico predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Sporazuma med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda ([10]), ki spadajo na področje iz člena 1, točki B in C, Sklepa 1999/437/ES v povezavi s členom 3 Sklepa Sveta 2008/146/ES ([11]).

([8]) UL L 176, 10.7.1999, str. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1999/439(1)/oj.

([9]) Sklep Sveta 1999/437/ES z dne 17. maja 1999 o nekaterih izvedbenih predpisih za uporabo Sporazuma, sklenjenega med Svetom Evropske unije in Republiko Islandijo ter Kraljevino Norveško, v zvezi s pridružitvijo teh dveh držav k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda (UL L 176, 10.7.1999, str. 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj).

([10]) UL L 53, 27.2.2008, str. 52, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2008/178(1)/oj.

([11]) Sklep Sveta 2008/146/ES z dne 28. januarja 2008 o sklenitvi Sporazuma med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda v imenu Evropske skupnosti (UL L 53, 27.2.2008, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj).

(21) Ta uredba za Lihtenštajn predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Protokola med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo, Švicarsko konfederacijo in Kneževino Lihtenštajn o pristopu Kneževine Lihtenštajn k Sporazumu med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda ([12]), ki spadajo na področje iz člena 1, točki B in C, Sklepa 1999/437/ES v povezavi s členom 3 Sklepa Sveta 2011/350/EU ([13]).

(22) Ta uredba predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda, pri katerih Irska v skladu s Sklepom Sveta 2002/192/ES ([14]) ne sodeluje; Irska torej ne sodeluje pri sprejetju te uredbe, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja.

(23) Za Ciper ta uredba predstavlja akt, ki temelji na schengenskem pravnem redu oziroma je z njim kako drugače povezan v smislu člena 3(1) Akta o pristopu iz leta 2003 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Uredba (EU) 2018/1806 se spremeni:

(1) v delu 1 Priloge I se za vnosom „Uzbekistan“ vstavi naslednji vnos:

„Vanuatu“;

(2) v delu 1 Priloge II se črta naslednji vnos:

„Vanuatu (*)

(*) Izvzetje iz vizumske obveznosti za vse državljane Vanuatuja je zadržano od 4. februarja 2023 do 3. februarja 2025.“.

Člen 2

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v državah članicah v skladu s Pogodbama.

V Bruslju, 19. decembra 2024

Za Evropski parlament	*Za Svet*
predsednica	*predsednik*
R. METSOLA	BÓKA J.

([12]) UL L 160, 18.6.2011, str. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/prot/2011/350/oj.

([13]) Sklep Sveta 2011/350/EU z dne 7. marca 2011 o sklenitvi Protokola med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo, Švicarsko konfederacijo in Kneževino Lihtenštajn o pristopu Kneževine Lihtenštajn k Sporazumu med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda, v zvezi z odpravo kontrol na notranjih mejah in prostim gibanjem oseb, v imenu Evropske unije (UL L 160, 18.6.2011, str. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj).

([14]) Sklep Sveta 2002/192/ES z dne 28. februarja 2002 o prošnji Irske, da sodeluje pri izvajanju nekaterih določb schengenskega pravnega reda (UL L 64, 7.3.2002, str. 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj).